provincie groningen

Aan Provinciale Staten

Onderwerp	**Motie 204 Mestkringloop**

Dossiernummer	K26348
Documentnummer	2025-192503
Datum GS	9 december 2025
Behandelaar	Team Regionale Economie
Telefoonnummer	06-31111893

Geachte Statenleden,

Aanleiding

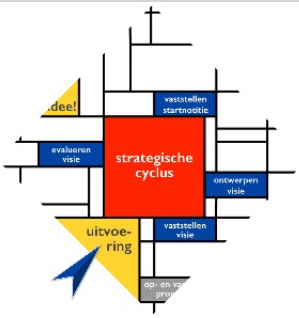
In uw vergadering van 5 februari 2025 heeft u de motie M204. *Mestkringloop* aangenomen. Hierin verzoekt u ons college:

- Zo spoedig mogelijk uitvoering te geven aan een onderzoek naar welke mogelijkheden en behoeftes er zijn voor een regionale mestafzet in onze provincie.
- De uitkomst van dit onderzoek zo snel mogelijk aan de staten mee te delen

Met deze brief informeren wij u over de uitvoering van deze motie.

Rol PS

Wij sturen u deze brief ter informatie.

Nadere toelichting

In het door PS vastgestelde Gebiedsplan *Toekomst Landelijk Gebied* (TLG) worden oplossingsrichtingen genoemd zoals regionale kringloop, extensivering en technische innovatie.

Door het afschaffen van de mest-derogatie mogen boeren 30% minder mest uitrijden op grasland. Voor veel Groningse veehouders zorgt dit voor problemen, omdat zij nu een deel van hun mest moeten afvoeren. Dit heeft grote gevolgen voor hoe zij hun bedrijf kunnen runnen.

Martinikerkhof 12 | Sint Jansstraat 4 | Postbus 610 | Telefoon | www.provinciegroningen.nl
9712 JG Groningen | 9712 JN Groningen | 9700 AP Groningen | 050 316 4911 | info@provinciegroningen.nl

In het door Provinciale Staten vastgestelde Gebiedsplan Toekomst Landelijk Gebied (TLG) van 5 februari 2025 staan verschillende mogelijke oplossingen, zoals het sluiten van regionale kringlopen, het verminderen van intensieve landbouw (extensivering) en het inzetten van technische innovaties.

Het probleem rond derogatie is echter een landelijke uitdaging en kan niet volledig binnen de provincie worden opgelost. Daarnaast is de mestmarkt uit balans, waardoor er mest van buiten de provincie naar Groningen wordt aangevoerd.

Hoe geven wij uitvoering aan deze motie?
We voeren de motie uit door te onderzoeken hoe veehouderij en akkerbouw beter kunnen samenwerken en kringlopen sluiten.
Een deel van deze initiatieven gaat over beleid en een ander deel zijn concrete projecten.

Beleidsmatige initiatieven
Hiermee bedoelen we de afspraken, regelgeving en instrumenten die nodig zijn om kringlopen mogelijk te maken. Voorbeelden:

- In samenwerking met de drie noordelijke provincies zoeken we via de AgroAgenda naar oplossingen voor het derogatieprobleem, onder meer door in te zetten op evenwichtsbemesting en bestuurlijke afstemming met het Rijk. De Agro Agenda is een samenwerkingsplatform van boeren, toeleveranciers, de drie noordelijke provincies, kennisinstellingen, milieuorganisaties en andere partners. Deze agenda heeft als doel om de landbouw in Noord-Nederland toekomstbestendig te maken.
- Evenwichtsbemesting vanuit goed landbouwkundig gebruik. We onderzoeken hoe mesttoediening beter kan aansluiten bij de behoefte van de bodem en het gewas, zodat minder mest hoeft te worden afgevoerd.
- Via landelijke overleggen zetten we breed in op toelating van Renure (kunstmestvervanger): Renure is een bewerkte meststroom waarin de waardevolle mineralen (stikstof) zijn geconcentreerd. Het is daarmee vergelijkbaar met kunstmest, maar komt uit dierlijke mest. Wanneer de landelijke regels dit toestaan, kan Renure een deel van kunstmest vervangen en daarmee kringlopen sluiten en kosten verlagen.
- Voor groen gas geldt vanaf 1 januari 2027 een gefaseerde bijmengverplichting die moet leiden tot 20% groen gas in 2030.

We doen onderzoek naar passende subsidieregelingen en uitvoeringsinstrumenten om innovaties op bedrijven mogelijk te maken. Denk hierbij aan het GLB wat binnen kort opengaat.

Lopende initiatieven en projecten (praktijkgericht)

- Hiermee bedoelen we concrete pilots en techniekontwikkeling waarin boeren, kennisinstellingen en bedrijven samenwerken. Voorbeelden zijn PPS projecten met de WUR.
- Mestvergisting in diverse vormen, gericht op het produceren van biogas en het verwaarden van meststromen. Overige initiatieven financieel ondersteunen rond duurzame energie en mest verwaarding, zowel individueel als ook in clusterverband. Denk aan technieken om mest te scheiden of te behandelen, zodat mineralen beter benut kunnen worden. We initiateren en faciliteren de casussen die zich hebben aangediend.
- Triple-P+ (biologisch mestaanzuring) als emissie reducerende techniek die ook bijdraagt aan verbeterd groen gasproductie. Uw staten zijn over dit project per brief geïnformeerd op negentwintig september 2025.
- Pilot Renure/mineralenstromen binnen het Fascinating-project (2024-2025). In deze pilot toetsen we bij acht telers over drie gebieden de inzet en werking van Renure in vergelijking met kunstmest. We zijn inhoudelijk betrokken maar ook co-financier met 50%.
- Landelijke consultatie over wetswijziging die gebruik van Renure boven op de reguliere mestnorm mogelijk maakt; verwachting 2026.
- Deze initiatieven dragen bij aan minder emissies, betere benutting van nutriënten en een duurzamere en regionale toepassing van mest

Beperkingen voor opschaling van initiatieven
We merken dat het vergroten en opschalen van deze initiatieven niet eenvoudig is. Dit komt door bestaande wet- en regelgeving in de Omgevingswet en provinciale verordeningen. Daarnaast moeten nieuwe provinciale kaders, zoals de Omgevingsvisie, nog worden vastgesteld. Ook landelijke beperkingen, zoals het stikstofslot, zorgen ervoor dat er weinig ruimte is om vergunningen te verlenen.

Waar richten we ons de komende periode op?
In de komende periode werken we aan het delen van kennis en het versterken van samenwerking tussen boeren, pilots en onderwijs- en onderzoeksinstellingen. Zodra duidelijk is wat landelijk wordt toegestaan, verdiepen we de financiële en juridische mogelijkheden. Daarnaast monitoren we structureel de milieueffecten en de economische haalbaarheid in de TLG-gebieden. Tot slot verkennen we kansen voor regionale mestafzet binnen gebiedsgerichte projecten.
De beleidsmatige inzet en lopende initiatieven vormen een beeld van de mogelijkheden en behoeften voor regionale mestkringlopen. Deze nemen we, inclusief voortgang op initiatieven, op in de reguliere TLG-voortgangsrapportages richting PS.

Afsluitend

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

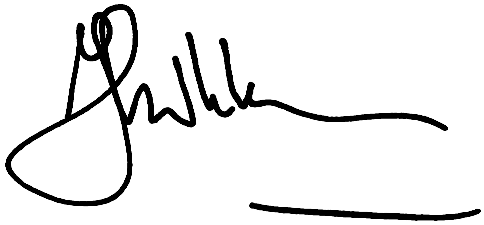
Groningen, 23 januari 2026

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

René Paas, voorzitter

Hans Schrikkema, secretaris

Bijlagen

Nr.	Titel	Doumentnummer
1	Motie Mestkringloop M204	2025-198217